

Nr 48.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förflyttning av sjöinstrument- och sjökarteförrådet å flottans varv i Stockholm m. m.; given Stockholms slott den 3 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMEVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 januari 1928 har marinförvaltningen anfört följande.

I till marinförvaltningen den 30 december 1926 avgivet yttrande över flottans organisationssakkunnigas betänkande, del III, i vad avsåge de beräknade kostnaderna för vissa lokalförändringar inom varvet, hade varvschefen vid flottans station i Stockholm framhållit, att det utrymme, som stode till sjöinstrument- och sjökarteförrådets förfogande, redan vore så upptaget, att det komme att bliva omöjligt att vid den blivande omorganisationen på ett

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 39 häft. (Nr 48—49.) 222 23 1

tillfredsställande sätt skilja reservinstrumentuppbörden från fartygens instrumentuppbörder, vilket förhållande innebure en stor olägenhet, då fartygens uppbördsmän med biträden måste hava fritt tillträde till sina uppbörder. För den blivande uppbörds mannen för reservinstrument- och sjökortsuppbördena komme det att nppstå betydande olägenheter och svårigheter, såvida ej rumsanordningen tillåte, att nämnda förråd förvarades i från fartygens instrumentuppbörder skilda rum. För närvarande måste verkstaden vara inrymd i det rum, där instrumentuppbördena förvarades. Det vore ej lämpligt, att den plats, där kikare, reflektions- m. fl. ömtaliga instrument söndertoges för rengöring och översyn, utgjorde uppehållsplats för förrådet ej tillhörande personal. Ett sådant förhållande verkade i högsta grad försvarande och försenande å de arbeten, som skulle utföras i verkstaden. Någon möjlighet att i nuvarande lokaler inreda en ostörd ritsal funnes ej. Ritarna skulle för närvarande antingen sitta i den lokal, där instrumentuppbördena och verkstaden vore inrymda, eller i sjökarteförrådets rum. Ingendera lokalen vore tillfredsställande. Det kunde ej vara lämpligt, att det till en ritsal — i synnerhet där hemliga sjökort och böcker rättades — vore fritt tillträde för förrådet utomstående personal.

Vidare hade varvschefen framhållit, att de i mindepartementets lokaler befintliga maskinerna alltid försvarade och tidvis omöjliggjorde magnetiska undersökningar å kompasserna. Sagda verkstad komme med omorganisationen att ytterligare utökas. Slutligen vore avståndet från sjöinstrument- och sjökarteförrådet till ekipagedepartementet betydligt, en omständighet som framträdde synnerligen kännbart, när föreståndaren för förrådet, vilken vore den ende officeren vid ekipagedepartementet, måste vikariera för ekipagemästaren.

Flottans organisationssakkunniga hade visserligen i sitt betänkande, del III, berört det av varvschefen framlagda förslaget och funnit den föreslagna förflyttningen av sjöinstrument- och sjökarteförrådet önskvärd men ansett, att då denna fråga ej stode i direkt samband med de genom omorganisationen av varvet betingade lokala förändringarna, härmed kunde tillsvidare anstå. I sitt yttrande angående de sakkunnigas betänkande hade marinförvaltningen icke haft något att häremot erinra.

Sedermera hade emellertid i skrivelse till varvschefen vid flottans station i Stockholm den 23 augusti 1927 den blivande uppbörds mannen för bland annat reservförrådet av styrmansinventarier anhållit om uppskov med emottagandet av uppbörden, enär det ej syntes honom möjligt att på uppbördsmanansvar emottaga densamma, till följd av dels att reservinventarierna och fartygsinventarierna förvarades tillsammans, dels ock att de lokaler, i vilka dessa förvarades, jämväl användes till reparationsverkstad. Uppbörds mannen hade därför föreslagit, att fartygsinventarierna, som efter inventarieintendentstjänstens indragande omhänderhades och redovisades av de olika fartygens inventarieuppbörds män, skulle skiljas från reservinventarieförrådet, varjämte instrumentförrådets verkstad borde erhålla särskild lokal. För beredande av erforderlig plats för här ifrågakarande förråd m. m. hade uppbörds mannen ifrågasatt en om- och påbyggnad av vinden till det hus — mindepartementets byggnad — varest sjöinstrument- och sjökarteförrådet för närvarande vore inrymt.

Med anledning av den gjorda framställningen hade varvschefen vid flottans station i Stockholm låtit verkställa utredning rörande anordnande av tillfredsställande lokaler såväl för de fartygs- eller reservinventarieförråden tillhörande styrmansinventarierna som för ovannämnda verkstad och därvid kommit till det resultat, att flyttning av dessa förråd och verkstaden till södra fundamentshuset avgjort vore att föredraga framför tillbyggnad av nu-

varande mindepartementets hus, i vilket samtliga vapendepartementen vore avsedda att inrymmas, i all synnerhet som från dessa departementets sida klagomål redan framkommit över för ringa tillmätt utrymme i de för dem gemensamma kontors- och ritlokalerna m. m. Genom en sådan förflyttning skulle ifrågavarande förråd erhålla tillfredsställande lokaler, och erforderliga utrymmen skulle därjämte beredas de sammanförda artilleri-, min- och torpeddepartementen. Kostnaden för ändrings- och inredningsarbeten för sjöinstrument- och sjökarteförrådet till södra fundamentshuset hade av varvschefen beräknats till 28,000 kronor.

Marinförvaltningen, som genom undersökning på platsen övertygat sig om lämpligheten och nödvändigheten av den föreslagna förflyttningen, anslöte sig i allo till varvschefens därom gjorda framställning. Enligt ämbetsverkets mening vore nu ifrågavarande arbete av beskaffenhet att böra bekostas av Stockholms varvs byggnadsfond.

Vidare hade varvschefen i skrivelse till ämbetsverket den 18 november 1927 anmält, att under utarbetandet av planen för den enligt kungl. brev den 12 maj 1927 beslutade utvidgningen av mindepartementets nuvarande verkstad till en för artilleri-, min- och torpeddepartementen gemensam verkstad det visat sig, att en nödtvungen utbyggnad av nordvästra delen av mindepartementets hus, avsedd att inrymma acetylenstation, w. c., m. fl. nödvändiga lokaler, komme att medföra betydande olägenheter för marinförvaltningens i norra delen av samma hus inrymda laboratorium. Även med sagda tillbyggnad torde det tillgängliga utrymmet för verkstaden bliva väl knappt.

Varvschefen hade låtit utföra undersökning av hithörande förhållanden samt därvid såsom den bästa lösningen av frågan föreslagit, att marinförvaltningens laboratorium flyttades till den nuvarande flygmotorverkstaden, varest lämpliga lokaler kunde beredas efter flygvapnets avflyttning från varvet. Härigenom skulle såväl nyssnämnda olägenheter för laboratoriet undanrödjas som ock större utrymme beredas för både laboratorium och minverkstad, medan kostnaderna för denna senares anläggande skulle kunna nedbringas med omkring 4,000 kronor. Varvschefen hade därför hemställt, att erforderliga medel för denna flyttning och därav föranledda arbeten, varför kostnaden beräknats till 27,000 kronor, måtte ställas till hans förfogande.

Varvschefen hade tillika anmält, att av inkomna anbud å ovannämnda utvidgning av mindepartementets verkstad framgått, att kostnaderna därför komme att uppgå till omkring 44,000 kronor. Därest laboratoriet flyttades, skulle såsom förut nämnts denna kostnad minskas med 4,000 kronor till 40,000 kronor. Utöver det för verkstadsutvidgningen av 1927 års riksdag anvisade beloppet, 30,500 kronor, erfordrades sålunda ytterligare 9,500 kronor; och hade varvschefen hemställt, att sistnämnda belopp måtte för ändamålet ställas till hans förfogande.

Även dessa varvschefens framställningar funne sig marinförvaltningen böra biträda; och ansåge ämbetsverket, att jämväl ifrågavarande kostnader vore av beskaffenhet att böra bestridas av Stockholms varvs byggnadsfond.

Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att för omförmälda ändamål måtte få disponeras ett belopp av tillhoppa 64,500 kronor från Stockholms varvs byggnadsfond.

De av marinförvaltningen föreslagna åtgärderna beträffande flyttning av sjöinstrument- och sjökarteförrådet till södra fundamentshuset och av marinförvaltningens laboratorium till den nuvarande flygmotorverkstaden å varvet

synas mig vara av behovet påkallade och ändamålsenliga. Jag finner mig därför böra tillstyrka ämbetsverkets förslag i förevarande avseenden. De uppgjorda kostnadsberäkningarna, enligt vilka utgifterna för här ifrågavarande ändamål skulle belöpa sig till 28,000 respektive 27,000 kronor, giva mig icke anledning till någon erinran.

Med bifall till ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 239 till 1927 års riksdag framlagt förslag medgav riksdagen (riksdagens skrivelse nr 149), att från Stockholms varvs byggnadsfond finge för byggnads- och ändringsarbeten vid flottans varv i Stockholm tagas i anspråk ett belopp av 120,650 kronor. Av denna summa var ett belopp av 30,500 kronor avsett för utvidgning av mindepartementets verkstad. Såsom framgår av marinförvaltningens förevarande framställning, har sistnämnda belopp visat sig otillräckligt för det därmed avsedda ändamålet, och erfordras härför ytterligare 9,500 kronor. Då det är av vikt, att arbetet med den beslutade verkstadsutvidgningen kan fullföljas, tillstyrker jag, att det ytterligare erforderliga beloppet, 9,500 kronor, ställes till förfogande.

I enlighet med marinförvaltningens förslag torde samtliga här ifrågavarande kostnader, tillhopa (28,000 + 27,000 + 9,500 =) 64,500 kronor, böra bestridas från Stockholms varvs byggnadsfond.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att från Stockholms varvs byggnadsfond må *dels* för beredande av ökade utrymmen å flottans varv i Stockholm genom flyttning av sjöinstrument- och sjökarteförrådet, *dels* för inredning av nuvarande flygmotorverkstaden å varvet till lokal för marinförvaltningens laboratorium, *dels ock* för utvidgning av mindepartementets verkstad tagas i anspråk ett belopp av tillsammans 64,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Yngvar Månsson.